

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelir İdaresi Başkanlığı

7/18331
GK 111

SAYI : B.07.1.GİB.0.03.82/610-1109

KONU: Yazılı Soru Önergesi

14.06.2011*059869

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 27.02.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-28953 sayılı yazısı.

Adıyaman Milletvekili Sayın Dt. Şevket KÖSE'nin tarafıma tevcih ettiği 7/18331 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin görüşümüz aşağıda açıklanmıştır.

1-Ülkemizde 1923-2002 yılları arasında 31 adet mali af yasası yürürlüğe girmiş olup, ortalama olarak 2,5 yılda bir af yasası çıkarılmıştır.

2002 yılından bugüne kadar vergi alacaklarına ilişkin en geniş kapsamlı düzenlemeler; 25.02.2003 tarih ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu ve 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile yapılmıştır.

Ayrıca, 20.02.2008 tarih ve 5736 sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Uzlaşma Usulü ile Tahsili Hakkında Kanun gibi Vergi Usul Kanunu kapsamında bulunan vergiler ile bunlara bağlı cezaları kapsayan mali yapılandırma düzenlemeleri de yürürlüğe konulmuştur.

Öte yandan 22.02.2006 tarih ve 5458 sayılı "Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun", 31.05.2006 tarih ve 5510 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu", 17.04.2008 tarih ve 5754 sayılı "Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ve 13.02.2011 tarih ve 6111 sayılı "Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" ile Sosyal Güvenlik Kurumuna olan prim borçları da yeniden yapılandırılmış bulunmaktadır.

En son yasalaşan 6111 sayılı Kanun, Cumhuriyet tarihinin en büyük mali yapılandırma Kanunu olup, bu Kanun ile birikmiş borçlara ödeme kolaylığı, mükellef ile vergi idaresi arasındaki davaların sulh yoluyla çözümü, mükelleflerin beyan dışı bıraktıkları matrahlarını beyana teşvik edilmesi, geçmiş vergilendirme dönemleri ile ilgili risklerin ortadan kaldırılarak mükelleflerin geleceğe yönelik iş ve yatırım kararlarına daha sıhhatli bir şekilde odaklanmaları ve kayıt dışı ekonomiyle mücadelenin daha etkin bir şekilde yürütülmesi amaçlanmıştır.

6111 sayılı Kanun ile kamu alacağı aslının tahsilinden vazgeçilmemekte, ayrıca enflasyon farkı da alınmaktadır. Bu nedenle bu Kanunu bir af kanunu olarak nitelemek mümkün değildir.

2- 25.02.2003 tarihli ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanununun uygulama sonuçlarına ilişkin istatistiki veriler Gelir İdaresi Başkanlığı internet sitesinde (www.gib.gov.tr) yayımlanmıştır.

6111 sayılı Kanunun uygulaması ise halen devam etmekte olup, uygulama süresi sona erdiğinde bu Kanunun sonuçlarına ilişkin verilere de anılan internet sitemizde yer verilecektir.

3- Ülkemizde 2002 yılından bu yana sağlanan siyasi istikrar ortamında uygulanan ekonomik politikalar ve yapılan reformlar neticesinde, Türk mali sisteminin krizlere karşı dayanıklılığı artmış olup, tavizsiz uygulanan mali disiplin, Türkiye'deki ekonomik mali istikrarın en önemli sigortası olmuştur. Hükümetlerimiz döneminde ekonomideki istikrarın devamı ve finansal ve reel sektörün dış piyasalardaki olumsuzluklardan en az düzeyde etkilenmesi için gerekli tedbirler zamanında alınmış olup, gerektiğinde ihtiyaç duyulan ilave tedbirler alınacaktır.

Öte yandan Hükümetlerimiz döneminde vergi tabanının genişletilmesine yönelik olarak kurumlar vergisi oranı yüzde 30'dan yüzde 20'ye indirilmiş, altı dilimden oluşan gelir vergisi tarifesini 4 dilime, en yüksek vergi oranı ise yüzde 45'den yüzde 35'e düşürülmüştür. Uygulamaya konulan yeni teşvik sistemiyle mükelleflerin indirimli vergi oranlarından yararlanmaları ve sigorta primi işveren hissesinin bir kısmının Hazine tarafından karşılanması imkanları getirilmiştir. Ayrıca, bazı temel malların teslimi ve hizmetlerin ifasında alınan katma değer vergisi oranları ile yine bazı malların tesliminde uygulanan özel tüketim vergisi oranlarında geçici veya sürekli indirimler yapılmıştır.

Bu düzenlemelere göre, mal hizmet ve işlemler üzerinden alınan katma değer vergisi, özel tüketim vergisi ve benzeri vergilerin gayrisafi yurtiçi hasılaya (GSYH) oranını ifade eden mal ve hizmetler üzerindeki 2009 yılı OECD vergi yükü ortalaması %10,8 olup, ülkemiz bu ortalama çok yakın olan % 11,2 oranıyla bu alanda OECD üyesi ülkeleri onbeşinci sırada yer almaktadır.

Öte yandan, ülkemizde dolaylı vergiler 2009 yılı itibariyle vergi ve sosyal güvenlik prim gelirleri toplamının % 45,6'sını oluşturmakta olup, OECD ortalaması ise % 31,1'dir. Bu verilerden hareketle ülkemizde vergi yükünün yüksek olduğu şeklinde yanlış değerlendirmeler yapılmaktadır. Oysa bir ülkede vergi yükünün yüksekliğinden bahsedebilmek için genel vergi yüküne bakılması gerekir. Genel vergi yükü karşılaştırılmasında ülkemiz OECD ülkeleri arasında en düşük dördüncü ülkedir.

Yukarıdaki açıklamalara göre, ülkemizde mal ve hizmetler üzerindeki vergi yükü oranı OECD ortalamasına yakın bir oran olduğundan ülkemiz bu alanda vergi yükü yüksek ülkeler arasında yer almamaktadır.

Bu çerçevede ülkemizde dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payının yüksekliği gelir ve kazançlar üzerinden yeterince vergi alınamamasından kaynaklanmaktadır.

4- 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 41 inci maddesi ile mükelleflerin vergi borçlarını daha kolay ödemelerine imkan sağlamak için özel ödeme şekilleri öngörülmüş ve Bakanlığımızın tayin edeceği yerlerde nevilere belirlenecek amme alacaklarının bankalar veya postaneler aracılığıyla ödenebilmesine imkan sağlanmıştır.

Bu yetkiye istinaden bankalarla yapılmış bulunan protokoller çerçevesinde, Bakanlığımızın uygun gördüğü amme alacakları, vergi dairesi adına tahsile yetkili kılınmış bankaların yurt genelindeki şubelerine vergi tahsil alındısı ile ödenebilmektedir.

Ayrıca, tahsilata yetkili kılınmış bankaların internet bankacılığı ile sunduğu hizmetler arasında vergi tahsilatının da yer alması halinde, internet bankacılığı ile de ödeme yapılabilmektedir.

Diğer taraftan, anılan madde hükmünün Bakanlığımıza verdiği yetkiye istinaden, Bakanlığımız ile bazı bankalar arasında kredi kartı ile tahsilat konusunda da protokoller yapılmış olup, Bakanlığımızca protokol yapılan bankalara, Motorlu Taşıtlar Vergisi, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre verilen trafik idari para cezaları, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununa göre verilen idari para cezaları ve 6001 sayılı Karayolları Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 30 uncu maddesine istinaden erişme kontrollü karayollarından kaçak geçiş yapanlardan aranılan geçiş ücreti ve idari para cezalarını tahsil etme yetkisi verilmiştir.

Ayrıca, vergi tahsilatını etkinleştirmeye yönelik olarak vergi kanunlarımızda son yıllarda yapılan düzenlemeler çerçevesinde elektronik ortamda sağlanan hizmetlerden de azami ölçüde yararlanılmaktadır

5- Mükelleflere daha iyi hizmet verebilmek ve kayıtdışı ekonomi ile daha etkin mücadele edebilmek için 2005 yılında yeniden yapılandırılan Gelir İdaresi Başkanlığının teknolojik altyapısı da büyük ölçüde tamamlanmış bulunmaktadır. Bu süreçte Akaryakıt pompalarına ödeme kaydedici cihaz takılması, akaryakıt dağıtım şirketlerinin depolarına on-line olarak takibe imkan sağlayan sayaçlar takılması, belli bir tutarı aşan ödemelerin bankacılık sisteminden geçirilmesi zorunluluğu getirilmesi, kira ödemelerinin banka aracılığıyla yapılması, veri ambarı kurulması, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarasının vergi kimlik numarası olarak kullanılması gibi çok önemli projeler uygulamaya konulmuştur.

Müteşebbis ve yatırımcılar için haksız rekabetin kaynağı olan kayıt dışı ekonomi ile etkin mücadelenin yanı sıra; vergi sisteminin basitleştirilmesi, vergi oranlarının aşağıya çekilmesi, istisna ve muafiyetlerin daraltılması yönünde vergi mevzuatında da önemli değişiklikler yapılmış olup, bu konudaki çalışmalarımız devam etmektedir.

Buna göre yukarıda belirtilen tedbirler ve projelerin uygulamaya konulması sonucu, sağlıklı bir yapıya kavuşmuş olan ülkemiz ekonomisini de etkileyebilecek global bir ekonomik kriz ortaya çıkmadığı sürece yeni bir mali yapılandırmaya ihtiyaç olmayacaktır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı